

JUNI 2026 · FOLKEVERSJON AV DEN ØKONOMISKE ANALYSEN AV LEVANGER KOMMUNE

Hva skjer med pengene i Levanger?

Kommuneøkonomi er fullt av ord som «netto driftsresultat», «disposisjonsfond» og «behovskorrigert avvik». Men bak ordene handler det om noe alle kjenner: **inntekter, regninger, sparepenger og lån**. Dette heftet forklarer — uten fagspråk — hva en grundig gjennomgang av Levangers økonomi fant. Og Levanger har en alvorlig historie: en kommune som har **tom sparekonto, høy gjeld og en rentebyrde som har femdoblet seg** — og som nå må snu skuta.

≈ 0 kr

så mye sto det på sparekontoen ved utgangen av 2024. Den var nesten helt tom — ingen reserve å ta av når noe svikter

**35 → 163
mill.**

så mye økte renteregningen fra 2019 til 2024 — nesten en femdobling. Mye av inntekten går nå til å betjene lån

13,4 mill.

så mye brukte kommunen «for mye» i 2024 — et underskudd som må dekkes inn igjen i årene som kommer

Tenk på kommunen som en husholdning: Levanger «tjener» rundt 2,5 milliarder i året — skatt og overføringer fra staten. Det meste går til faste «regninger»: skole, barnehage, eldreomsorg, helse. Men familien har **tømt sparekontoen**, har tatt opp store lån, og renteregningen har eksplodert. I 2024 brukte familien mer enn den tjente, og endte med et underskudd den må betale tilbake. De har allerede skrudd opp alle de inntektene de kan — så nå må de kutte i hverdagsutgiftene. Det er omtrent det som skjer i Levanger nå.

Grunnlaget for dette heftet er en full analyse bygget på åpne offentlige tall (SSB, Statsforvalteren, kommunens egne rapporter, tilsyn og revisjoner). Den tekniske rapporten viser alle kilder og utregninger. Hovedtallene her er fra 2025 — det siste året med endelige, reviderte tall (publisert 16. juni 2026).

Levanger driver de tunge tjenestene nøkternt — tre mindre områder ligger over

For å sammenligne kommuner rettferdig kan man ikke bare se på kronebeløp — en kommune med mange eldre trenger mer omsorg, en med mange barn trenger mer skole. Staten har derfor et eget regnestykke som sier hva hver kommune *burde* trenge med akkurat sin befolkning. Vi har sammenlignet Levangers faktiske forbruk med dette «forventet behov»-tallet:

OMRÅDE	MER/MINDRE ENN FORVENTET PER ÅR	HVA BETYR DET?
Eldreomsorg og hjemmetjenester	50 mill. mindre	Drives svært nøkternt — kommunens største innstramming
Grunnskole	33 mill. mindre	Drives nøkternt — men karakterene er gode
Helsetjenester (legevakt, helsestasjon m.m.)	29 mill. mindre	Under forventet
Administrasjon («byråkratiet»)	13 mill. mindre	Under forventet
Barnevern	19 mill. mer	Over forventet — men på vei ned fra året før
Barnehage	15 mill. mer	Over forventet — men på vei ned
Sosialhjelp m.m.	11 mill. mer	Over forventet — men kraftig på vei ned

Det viktige: De tre store, tunge tjenestene — eldreomsorg, skole og helse — drives *billigere* enn det befolkningen tilsier. Det er ikke noe stort «sløsested» her. De tre områdene som ligger over forventet (barnevern, barnehage, sosialhjelp) er alle **på vei ned** fra året før, fordi kommunen strammer inn. Levangers virkelige problem er ikke at den bruker for mye på tjenester — det er at sparekontoen er tom og gjelden høy. Det forklarer vi på de neste sidene.

Regnestykket viser altså en **nøktern kommune**, ikke en raus en. Når eldreomsorgen koster 50 millioner *mindre* enn forventet, er det et tegn på at tjenesten drives stramt — kanskje for stramt. Det fikk staten øye på da den førte tilsyn med ett av kommunens helsehus. Det handler neste side om.

Når sparing blir for stram: et statlig tilsyn fant lovbrudd i eldreomsorgen

Levanger bruker mindre på eldreomsorg enn det antallet eldre tilsier — 50 millioner mindre enn forventet hvert år. Å spare er i utgangspunktet bra. Men når innsparingen blir for hard, går det ut over kvaliteten på tjenesten. Og det er nettopp det staten fant.

Et varsko fra staten: Statsforvalteren førte i 2023/2024 tilsyn med **Staup helsehus**, der eldre får heldøgns pleie og omsorg. Tilsynet fant **to lovbrudd**. Blant funnene: det var lenge siden en tannpleier hadde vært innom, beboernes ernæring og vekt ble sjelden fulgt opp, fallrisiko ble ikke kartlagt når noen flyttet inn, det manglet en utpekt fagperson for legemiddelhåndtering, og den medisinske oppfølgingen var svak. Kort sagt: tjenesten ble drevet med så tynne ressurser at de eldre ikke alltid fikk den oppfølgingen loven krever.

Dette er den menneskelige siden av tallene. Når en tjeneste koster mye mindre enn forventet, betyr det ikke alltid at den er «smart drevet» — noen ganger betyr det at den er **underfinansiert**. Kommunens egen årsberetning sier det rett ut: utgiftene innen helse og velferd sprenger budsjettet, fordi behovet øker raskere enn kommunen klarer å stramme inn. Med andre ord: budsjettet er satt lavere enn det reelle behovet, og da blir det vanskelig å holde både budsjettet og kvaliteten.

Kort sagt: Levanger driver omsorgen på sparebluss fordi økonomien tvinger den til det — ikke fordi den vil. Det er ikke et tegn på sløsing, men på en kommune som strammer inn så hardt at det går ut over de mest sårbare. Å kutte enda mer her er ikke en lett innsparing; det er en risiko for at flere eldre ikke får forsvarlig hjelp.

Tom sparekonto, høy gjeld — og inntektene er allerede skrudd opp

1,6 %

så lite sto det igjen på sparekontoen («disposisjonsfondet») — i praksis tomt. Et sunt nivå er gjerne rundt 7 %

122 %

kommunens lån er større enn en hel årsinntekt — høyere gjeld enn nabokommunene Stjørdal og Melhus

Gevinst 24/7

navnet på snuoperasjonen kommunen nå kjører for å bygge opp igjen sparepengene og få økonomien i balanse

Her er den ærlige historien. Levanger er *ikke* rik. Sparekontoen er tom, gjelden er høy, og renteregningen har eksplodert.

Tom sparekonto og fremført underskudd

Ved utgangen av 2024 sto sparekontoen i praksis på **null kroner** — den ble tappet helt for å få endene til å møtes. Kommunen brukte 72 millioner mer enn den tjente det året, og endte med et underskudd på 13,4 millioner som må betales tilbake i årene som kommer. Det betyr at det ikke finnes noen buffer: svikter en inntekt, eller dukker det opp en uventet regning, har kommunen ingenting å ta av.

Femdoblet renteregning og høy gjeld

Levanger har tatt opp store lån for å bygge. Fra 2019 til 2024 vokste renteregningen fra 35 til **163 millioner kroner** — nesten en femdobling. Gjelden tilsvarende nå rundt 122 prosent av en hel årsinntekt, høyere enn hos nabokommunene. Og det kommer mer: nye, store investeringer er planlagt 2025–2026 (ny skole på Åsen og ny institusjon på Staup), som vil presse gjelden og renteregningen enda høyere.

Den manglende muligheten: Mange kommuner kan hente inn mer penger ved å innføre eller øke eiendomsskatt. Det kan *ikke* Levanger — kommunen har allerede eiendomsskatt på **alle** eiendommer, med takster fra 2023. Inntektssiden er med andre ord allerede skrudd opp så langt den kan. Derfor må hele innstrammingen skje på utgiftssiden — kommunen må kutte i det den bruker, ikke hente inn mer. Det gjør situasjonen ekstra krevende.

Det ærlige bildet er altså en kommune **på kanten**: tom sparekonto, høy gjeld, eksploderende renteregning og en inntektsside som allerede er fullt utnyttet. Kommunen forsøker nå å snu skuta gjennom omstillingsprogrammet «Gevinst 24/7», med et mål om å bygge sparekontoen opp mot

200 millioner og få et solid overskudd. Det begynner å gi resultater, men veien tilbake er svært lang.

Liten ordliste — «gresk» oversatt til norsk

Netto driftsresultat

Det som er igjen av årets inntekter når alle regninger og renter er betalt. I 2024 var Levanger i **minus** med 72 millioner — kommunen brukte mer enn den tjente. I 2025 var resultatet så vidt positivt igjen (pluss 2,1 %), men 2024 var et bunnår.

Disposisjonsfond

Kommunens sparekonto — penger som i prinsippet kan brukes når noe svikter. Måles i prosent av årsinntekten. Levanger: 1,6 % — i praksis tomt. Ved utgangen av 2024 sto den på nesten null. Et sunt nivå er gjerne rundt 7 %.

Udekket merforbruk

Når kommunen bruker mer enn den har, oppstår et underskudd som loven krever at den dekker inn igjen. Levanger hadde 13,4 millioner i slikt underskudd etter 2024, som må betales tilbake i årene som kommer.

Netto lånegjeld

Kommunens «boliglån». Levangers gjeld tilsvarer rundt 122 % av en hel årsinntekt — høyere enn hos nabokommunene, og en viktig grunn til at renteregningen er blitt så tung.

Eiendomsskatt

En skatt kommunen kan kreve inn på eiendommer. Levanger har den allerede, på alle eiendommer (takster fra 2023). Det betyr at kommunen ikke har en ubrukt inntekt å hente her — innstramningen må skje på utgiftssiden.

Behovskorrigert / utgiftsbehov

Statens regnestykke for hva en kommune burde trenge, ut fra hvor mange barn, unge og eldre den har. Det gjør det mulig å sammenligne Levanger rettferdig med helt ulike kommuner — og det viser at Levanger driver de tunge tjenestene under forventet behov.

ROBEK

En statlig «svarteliste» for kommuner i økonomisk ubalanse. Havner en kommune her, må staten godkjenne større beslutninger. Med tom sparekonto og fremført underskudd er risikoen reell for Levanger, men kommunen er ikke bekreftet innmeldt per nå.

Gevinst 24/7

Navnet på Levangers snuoperasjon — et omstillingsprogram med bred politisk støtte som skal bygge opp igjen sparepengene og få økonomien i balanse. Det rapporteres månedlig og begynner å gi resultater.

Endelige tall

2025-tallene er nå endelige (reviderte), publisert av SSB 16. juni 2026, og er hovedåret i dette heftet. 2024-tallene står igjen som sammenligning.

Hvor kommer tallene fra?

Alt bygger på åpne kilder: Statistisk sentralbyrå (KOSTRA), statens fordelingssystem, Levangers egen årsberetning, statlige tilsyn og kommunerevisjonens rapporter. Hver eneste tallpåstand er sporbar til kilden. Noen detaljer lot seg ikke hente fordi enkelte kilde-dokumenter ikke var maskinlesbare — det er den tekniske rapporten ærlig om.

Folkeversjon, oppdatert 16. juni 2026. Tall i millioner kroner der annet ikke er sagt; hovedår 2025 (2024 som sammenligning). Viktig presisering: når analysen sier at noe koster «mindre enn forventet», betyr det ikke at tilbudet er godt — her kan det tvert imot bety at tjenesten er for stramt finansiert, slik tilsynet ved Staup helsehus viste. Og når et område koster «mer enn forventet», betyr det ikke sløsing, men at det finnes reelle behov. Poenget er at Levanger har lite handlingsrom igjen, og at valgene må tas med åpne øyne.